

Nr 173.

Av herr **Pettersson** i Norregård **m. fl.**, om slopande av gällande dyrortsgruppering av den i familjebidragsförordningen avsedda familjepeningen.

Vid 1946 års riksdag antogs av Kungl. Maj:t framlagt förslag till ny familjebidragsförordning avsedd att tillämpas i såväl krig som fred. Riksdagens beslut innebar, att tidigare tillämpad dyrortsgruppering av familjepeningen bibehölls, varvid den för folkpensioneringen verkställda indelningen av kommunerna i ortsgupper skulle gälla.

Starka skäl tala för ett slopande av denna dyrortsgruppering. Verkställda undersökningar ha givit vid handen, att skillnaderna i levnadskostnaderna i hög grad utjämnats. Sålunda ansåg majoriteten inom 1943 års dyrortskommitté sig böra räkna med en kvarstående skillnad av 20 procent samt att de kvarstående olikheterna i väsentlig mån hänförde sig till utgifter för skatter, bostad och bränsle. Enligt gällande familjebidragsförordning skola särskilda bostadsbidrag i den mån sådana erfordras utgå till de värnpliktiga för bestridande av kostnaderna för såväl bostaden som dess uppvärmning. Därmed synas enligt vår mening några skäl icke förefinnas för ett bibehållande av en dyrortsgruppering av familjepeningen. En liknande uppfattning hävdades av socialstyrelsen i dess yttrande över ovannämnda av arbetsmarknadskommissionen ursprungligen uppgjorda förslag: »Det synes med skäl kunna ifrågasättas, om dyrortsgraderingen av familjepeningen är befogad, när utgifterna för bostad och bränsle tillgodoses i särskild ordning. — — — Om också olika landsdelar och ortstyper utvisa vissa differenser i fråga om de utgifter, som i det hela skulle täckas genom familjepeningen, äro dessa differenser, såvitt man kan döma av det tillgängliga materialet, dock icke mera av den betydelse, att de synas motivera en dyrortsgradering av familjepeningen.»

I sitt utlåtande över propositionen samt i anledning av denna väckta motioner om dyrortsgrupperingens slopande framhöll vederbörande utskott bl. a. följande: »Otvivelaktigt tala åtskilliga skäl för avskaffandet av dyr-

ortsgraderingen beträffande familjepeningen. Särskilt kan åberopas, att de kostnader i fråga om vilka skillnaden mellan olika dyrorter mest framträder, nämligen utgifter för bostad och bränsle, tillgodoses i särskild ordning och att familjepeningen sålunda icke är avsedd att täcka dessa utgifter.

Att nu taga slutlig ställning till frågan om dyrortsgraderingens slopande inom det speciella område som bestämmelserna om familjepening utgöra torde dock icke vara lämpligt. Riksdagen synes först, såsom föredragande departementschefen anfört, böra fatta beslut i motsvarande fråga rörande de avsevärt mera betydelsefulla folkpensionerna. Utskottet, som således anser sig böra biträda det genom propositionen framlagda förslaget i nu berörda hänseende, förutsätter vid detta sitt ståndpunktstagande, att Kungl. Maj:t, efter det förevarande problem i fråga om folkpensionerna må ha vunnit sin lösning, snarast upptager frågan om ändring av bestämmelserna om familjepening i samma riktning till förnyat övervägande.»

De skäl, som enligt utskottets av fjolårets riksdag godkända utlåtande talade för en fortsatt gruppering av familjepeningen, ha nu bortfallit genom riksdagens beslut om icke-dyrortsgrupperade folkpensioner kompletterade med särskilda, behovsprövade bostadstillägg. Det oaktat har icke Kungl. Maj:t, såsom utskottet förutsatte, omedelbart upptagit frågan om »ändring av bestämmelserna om familjepening i samma riktning till förnyat övervägande».

Enligt vår mening bör denna fråga utan dröjsmål bli föremål för förnyad prövning av riksdagen enligt de principer, som varit vägledande för riksdagens beslut i fråga om folkpensionerna, och en reform sålunda syfta till en enhetlig, för alla värnpliktiga lika familjepening. Vad familjepeningens storlek angår kunna skäl tala såväl för det belopp som utgår i ortsgrupp II som för det belopp, som utgår i ortsgrupp III. Det har bl. a. gjorts gällande, att en enhetlig familjepening enligt nuvarande mellangruppen skulle icke blott leda till en förbättring för flertalet värnpliktiga, vilka bo på landsbygden, utan jämväl innebära en icke önskvärd sänkning av familjepeningen i högsta ortsgruppen. För att undvika en sådan konsekvens vilja vi förorda, att familjepeningen utgår med i ortsgrupp III nu gällande belopp, alltså med kr. 3: 25 per dag för den värnpliktiges hustru eller annan person, som förestår dennes hushåll, samt med kr. 1: 90 för barn över 16 år och med kr. 1: 30 för barn under 16 år.

En sådan höjning av familjepeningen torde även vara motiverad med tanke på de ökade levnadskostnaderna, och dessutom synes det icke rimligt, att de värnpliktiga familjeförsörjarna skola vidkännas stora förluster på grund av sin militärtjänst, vilka kunna leda till att hustrun på grund av familjepeningens otillräcklighet tvingas att i vissa fall anlita fattigvården.

Med anledning av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att hittills gällande dyrortsgruppering av familjepeningen slopas och en enhetlig familjepening fastställs utgå med de belopp, som nu gälla för Ortsgrupp III.

Stockholm den 22 januari 1947.

Gustaf Svensson
i Vä.

Sven J. Vigelsbo.

Ivar Johansson
i Mysinge.

E. Pettersson,
Ersbacken.

C. O. Carlsson
i Bakeröd.

Aron Gustafsson
i Lekåsa.

J. W. Pettersson
i Norregård.

David Boman
i Stafsund.

P. J. Edberg.

Per Persson,
Norrby.
